

ACISTI SO PRIDRLI V PREDMESTJA STALINGRADA

predmestjih se vrše krvavi boji med Nemci in Rusi, ki hočejo obdržati to važno mesto.

NAKI OB VOLGI ČUTIJO PRVI MRAZ PRIHAJA - JOČE ZIME

MOSKVA, četrtek, 17. septembra. — Moskovski radio napisal, da se nemško prodira proti Stalingradu nadaljuje tisočerim nemškim iz-

silsko čete v predmestjih Stalingrada

MOSKVA, četrtek, 17. septembra. — Rusi službeno napisali, da so se nemške udarne prebile do severozapadnega predmestja Stalingrada, predmestij Stalingrada, Rusi srdito branijo, da imajo to važno rusko mesto. Moskovski radio pa naznana, da tekom 24 ur dano po razsebno poročilo (o katerem se smatra, da se bo najbrže izvedlo na položaj Stalingrada) morajo vzdržeti ali pa umreli.

Prvi mraz na bojišču Na bojišču ob Volgi so začutile čete prvi mraz, v Moskvi pa se pričeli pojavitati na ulicah ljudje v težkih površnikih in suknjah in z debelimi rokavami na rokah.

Nekateri delegatovi je bilo, da bo konvencija gotova nocoj, kar pa po vsej priliki je nemogoče in najbrže ne bo preje gotova z delom kot v soboto.

John Pečnik, delegat društva št. 9 je včeraj telefonično sporočil, da pozdravlja vse deležate in delegatine ter jim želi vse najboljše, obenem pa je rekel, da se tudi Enakopravnosti zahvaljuje, ker jo čita tam dolni v Eucliu preje kot pa kadar se nahaja doma na St. Clairju.

Ruski poslanik v Londonu Ivan Majski je sporočil naziranje ruskega naroda in ruske armade ameriškemu zastopniku Harrimanu, ko se je nahajal slednji v Londonu.

ARETACIJA HRVATSKEGA UREDNIKA

PITTSBURGH, Pa., 16. septembra. — Na povelje zvezne velike porote je bil tukaj aretiran Ante M. Dosjen, hrvatski voditelj in urednik, ki je bil obtožen krivih izjav pred oblastmi, oziroma krive prigreje.

V bolnišnicah V Glenville bolnišnici se nahaja Mrs. Mary Nahtigal, 14801 Hale Ave., ki je srečno prestala operacijo. Prijateljice jo lahko obiščejo, mi ji pa želimo skorajšnje okrevanje!

Čudni samotarki v newyorškem hotelu NEW YORK, 16. septembra. — Danes je prišla na dan zanesljivosti 23 let v nekem newyorškem hotelu, kjer imata suito iz katerga od tedaj še nista zapustili.

Zenski sta po vsej priliki premožni, kajti za svoji dve sobi plačujejo po 10 dolarjev na dan. Ako kaj želite, vtakneta listek z naročilom pod vrati na hodnik nakar jim natakarji puste naročeno pred vrati.

Tekom zadnjih operacij je prostovoljno prestopilo na stran partizanov tudi gotovo število jugoslovanskih četnikov.

Skonvencije S.D.Z.

Na včerajšnjem dopoldanskem zasedanju 10. redne konvencije SDZ se je nadaljevalo z razpravami o pravilih.

Na zahtevo dve-tretjinske večine se je ovrglo sklep prejšnjega dne, da bi bil stalno nastavljen v glavnem uradu glavni blagajnik. Od sedaj naprej bo glavni blagajnik, ravno tako v uradu stalno kot sta tajnik in pomožni tajnik.

Dalje se je odobrilo, da ostane samostojno glasilo, kot je sedanje. Osvojilo se je sklep, da se bo nastavilo stalnega urednika-upravnika. Skrbel bo za slovenski in angleški del glasila ter istega upravljal.

Ko se je prešlo na plače glavnih uradnikov, je nastala burna debata, v katero je večina navzočih delegatov posegla. Končno se je določilo \$60 mesečne plače za predsednika.

Pri razpravi za plačo tajnika se je zopet vnela debata, nakar se je sprejelo sklep za \$55 tedenske plače, kateri sklep pa je bil pri razpravi za plačo pomožnega tajnika, ovrenžen in odobren se je \$65 tedenske plače glavnemu tajniku, \$60 tedensko pomognemu tajniku, \$60 tedensko glavnemu blagajniku in \$60 tedensko uredniku.

Popoldanska seja se je pričela ob 1. uri in ko je bil čitan zapisnik (čital se je do 1:50 ure), se je vna razburljiva debata glede sprejetja predloga o zastopstvu društva na konvenciji.

Zborovalo se je do 3. ure popoldne, nato se je delegacija slikala.

Mnenje nekaterih delegatov je bilo, da bo konvencija gotova nocoj, kar pa po vsej priliki je nemogoče in najbrže ne bo preje gotova z delom kot v soboto.

John Pečnik, delegat društva št. 9 je včeraj telefonično sporočil, da pozdravlja vse deležate in delegatine ter jim želi vse najboljše, obenem pa je rekel, da se tudi Enakopravnosti zahvaljuje, ker jo čita tam dolni v Eucliu preje kot pa kadar se nahaja doma na St. Clairju.

Boji jugoslovanskih partizanov z osvojevalci

Gerilci so pobili več komisij osišča, ki so rekvirirale in kradle kmetom žito.

(Brezično Inter-Continental News)

MOSKVA, 12. septembra. — Radio Svobodna Jugoslavija poroča, da je bilo v dneh od 29. avgusta do 2. septembra ubitih nad 1,000 italijanskih vojakov v bitki z 2. brigado jugoslovanske gerilске in prostovoljne armade.

S pomočjo domačega prebivalstva so gerilci ali partizani v vzhodni Srbiji uničili več tucatov komisij, ki so prisile rekvirirati in krasiti kmetom žito. Akcijam partizanov se je zahvaliti, da je ostal doberšen del žita v oblasti kmetov.

MOSKVA, 13. septembra. — Jugoslovanski kraj Sitnica je zopet v oblasti partizanov, ki so ga iztrgali iz rok nemških čet, kakor poroča danes radio "Svobodna Jugoslavija."

Tekom zadnjih operacij je prostovoljno prestopilo na stran partizanov tudi gotovo število jugoslovanskih četnikov.

Zenski sta naročeni na neki španski dnevnik, ki jima tvori edino vez z zunanjim svetom.

Vojni poročevalec pri delu

Na gornji sliki vidimo nekega časnarskega poročevalca na egiptski fronti, ki tipka v jami, ki jo je naredila granata, svoja voja poročila.

Japonska dobavlja Nemčiji razne vojne potrebščine

Japonski parniki, ki dovajajo Nemčiji kavčuk, olje in druge stvari, morajo prevoziti ogromne razdalje.

LONDON, 15. septembra. — Tukaj se je danes naznalo, da dobitva Nemčija iz Japonske neobdono potrebe vojne potrebščine, ki prihajajo v Nemčijo po dolgi poti okoli Rta Dobre nadine in okoli Rta Horna, kar pomeni, da morajo parniki s temi potrebščinami prevoziti tisoč milj vodovja, ki ga kontrolirajo zaveznički.

Japonska pošilja Nemčiji kavčuk, olje, oljno seme, manganez in kositer. V zameno pa dobiva iz Nemčije strojno orodje in izgotovljeno industrijsko blago. Ob padcu Singapora je bilo znano, da ima Japonska 17 do 19 parnikov, ki bi bili zmogni prevoziti razdaljo od Japonske do Nemčije ali do po Nemčiji kontroliranih pristanišč brez vmesnega pristanja.

ANGLEŠKI BOMBNIKI NAD PORENJEM

BETTERLIN, 17. septembra. — (Nemški radio). Ponoči so bili angleški bombniki nad Porenjem in Westfalijo. Sestreljenih je bilo 37 bombnikov.

(Na bazi dosedanjih angleških izgub pri bombardirjanju, se je moralno udeležiti napada na Porenje in na Westfalijo najmanj 750 angleških bombnikov, ako so jih Nemci res 37 sestrelili, kakor poročajo).

Na dopustu

Na dopust je prisel do ponedeljka podporočnik John Kastelic, sin družine Mr. in Mrs. Zafred, 952 E. 185 St. Nastanjeno je v Fort Mammoth, New Jersey, kjer je učitelj pri signalnem koru. Na obisku se tudi nahaja njegov brat Joseph, ki je utaborjen v Portman, New Hampshire. Prijateljice so vabljene, da ju obiščejo, mi jima pa želimo mnogo zabave in razvedrila!

Vojakov naslov

Naslov Louisa Wenzela, ki se je pred dvema tednoma podal k vojakom je: Pvt. Louis Wenzel, Company C, 53 Bn., Camp Walters, Tex., kamor mu najprijatelji pišejo.

JAPONCI PRODIRAJO PREKO GORA; NAPAD NA KISKO

Japonci so se približali do nevarne bližine Port Moresbyju, važni bazi zaveznikov.

AMERIŠKA ZRAČNA SILA JE NAPADLA PRISTAN IN NASLJE V KISKI

Glavni stan generala MacArthurja, Avstralija, četrtek, 17. septembra. — Japonski vojaški, izvežbano v bojevanju v japonskih vojaških naprav.

Ameriški komunike

Tozadenvni komunike se glasi: Naši bombniki so zadeli z direktnimi zadetki sovražne ladje v pristanišču in pogrenjeni sta bili najmanj dve bojni ladji. Pet sovražnih letal je bilo v plamenih sestreljenih iz zraka, eno štirimotorno letalo pa je zgorelo na vodi.

Bombardiranje skladišč

Na obrežju so bile bombardirane sovražnikove naprave in skladišča, iz katerih so izbruhnil veliki požari. Ubitih ali ranjenih pa je bilo nad 500 japonskih vojakov.

Jutri se prično v Clevelandu vojaške igre, ki bodo trajale pet večerov

V teh igrah bodo nastopile vse branže ameriške armade: konjenica, artilerija, pehota, letalci, padalci, saperji in drugi odredi. — Tekom prireditve bo nazorno pokazano današnje moderno bojevanje.

Poljakinje morajo služiti razvratu nacistov

Poljska zamejna vlada v Londonu trdi, da so nemški bordeli polni poljskih dekle in mladih žena.

LONDON, 16. septembra. — Poljska zamejna vlada je danes izjavila, da je bilo "neštetno tisoč" poljskih dekle in žena odvedenih v nacijske bordole ali javne hiše in da je "Nemčija največji trgovec z belimi sužnjami v zgodovini sveta."

Poljski krogci pravijo, da so organizirali Nemci v Varšavi pravili pravcati lov na ženske, katere so v truhkah odvajali v Nemčijo v prizadevanju, da bi ohranili ž njimi pri dobrini volji svoje čete na zapadni fronti.

Samo iz Gdynje je bilo odvedenih v nemške bordole, ki jih posečajo nemški častniki, 1,800 žensk, ki so bile vse žene poljskih častnikov.

"Tisoč mladih dekle in žena je bilo poslanih v nosečem stanju nazaj na Poljsko, ker zanje niso imeli Nemci nobenega potrebljenja več."

Za časa okupacije Poljske so se nemški vojaki javno bahali, da Poljakinje zapirajo, posiljujejo in končno ubijajo.

WILLKIE NA KOSILU PRI PERZIJSKEM ŠAHU

TEHERAN, Iran (Perzija), 16. septembra. — Wendell Willkie je bil danes na kosilu pri Mohamedu Pahlaviju, perzijskem šahu (kralju ali cesarju), ki je praznoval prvo obletnico svojega ustolitvenja na perzijski prestol.

Kosila so se udeležili tudi načelniki raznih vladičnih oddelkov ter angleški in russki diplomatje in člani njihovih misij.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNIN)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:

(Po raznatom v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 meseca) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 meseca) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland,
Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

HITLERJEVI NAČRTI ZA POLITIČNO ZMAGO

Osiče, zlasti Nemčija, je večkrat namigavala, da ima neko tajno orožje, s katerim bo presenetila svet. Trditev o tajnem orožju je seveda bajka. Edino Hitlerjevo tajno orožje obstaja v njegovih presenečenjih, katerih se je posluževal v Afriki, v Franciji, na Balkanu, v Pearl Harborju in celo v Rusiji. Hitler se je posluževal tega svojega tajnega orožja z velikim uspehom na polju vojaške strategije, zdaj pa se pripravlja, da se ga posluži tudi na polju politične strategije. Zato je danes takoj nujno potrebno razumevanje njegovih prihodnjih načrtov, da si s tem prihranimo nova neprjetna presenečenja.

Iz tega vzroka moramo najprej položiti na stran zgolj vojaška premotovanja. Hitler je zdaj v položaju pripravljanja svojih vojaških presenečenj samo zato, ker smo se privadili ugibanju, kje bo pričel svojo prihodnjo ofenzivo: v Afriki, v severni Rusiji, v Indiji ali na kakavzu, pri tem pa popolnoma pozabljamo, da utegne biti njegova prihodnja poteza politična, ne pa vojaška. Ofenziva proti Rusiji je samo nekak uvod ofenzivi, ki bo tisočkrat nevarnejša, — ofenzivi proti Zedinjenim državam. Ofenzivi Hitlerjevih vojakov bo sledila ofenziva njegovih diplomatov; vojni ofenzivi bo sledila mirovna ofenziva.

Po Dunkirku in po zavrnitvi njegovih mirovnih predlogov od strani Angležev, je Hitler svečano izjavil, da ne bo nikoli več prožil svojim sovražnikom svoje roke v spravo. Doslej je držal to obljubo. Toda Hitler ve, da dočim izvojujejo bitke generali, izvojujejo vojne državniki. On ve, da morajo biti njegovi vojaški uspehi kronani samo, če sledi vojaškim tudi politični uspehi.

Zadnji dogodki jasno potrjujejo to analizo. V vojaškem pogledu je Hitler zdaj že skoraj popolnoma izčrpan ter uvideva, da je moč in odločnost demokratičnih držav nezlomljena in da so njihove ogromne rezerve doslej še nedotaknjene. Nadaljne vojaške operacije, ki jih bo Hitler še podvzel, bodo akcije moža, ki je z vsemi milijoni ujetnikov, katerih je zasegel, tudi svoj lasten ujetnik, in te operacije bodo združene z ogromnim rizikom zanj. Pa tudi če bi bile te njegove operacije uspešne, bodo njegove zmage prazne. Dejstvo je, da se Hitler poslej ne more več bojevati, niti ne more biti zmagovit. Hitler si mora zdaj prizadevati — v tem je zgodovinska resnica — da doseže to, kar so hoteli doseči njegovi sovražniki onega mürkega meseca septembra leta 1938 v Monakovem, — mir za vsako ceno.

Hitler je pripravil že vse potrebno za to mirovno ofenzivo ter si bo prizadeval, kar je pač naravno, da izvojuje za Nemčijo najugodnejši mir. Hitlerju ni danes več mogoče, vzdrževati splošno ofenzivo proti Rusiji ob celotni vojni črti, od Ljeningrada pa do Kaspiškega morja. Prav iz tega vzroka je koncentriral vso svojo moč na eni sami točki, pred Stalingradom, dočim je njegov preboj na Kavkazu bolj senzacionalen kakor pa koristen.

Vedoč, da tudi če bi bil popolnoma uspešen v svoji sedanjem kampanji, bi vendar ne mogel pričeti izkoričati kavkaških oljnih polj najmanj še osem mesecev; vedenč, da sta ostali še najmanj dve tretjini ruskih armad — to je na centralni in severni fronti — nedotaknjeni po njegovih udarcih in da pomenijo te armade zanj stalno nevarnost; in predvsem vedenč, da bo, ako ne že letos, pa prav gotovo drugo leto prisiljen, boriti se na vzhodu in zapadu, je Hitler sklenil vroči vse na kocko v svoji mirovni ofenzivi, čim doseže pri Stalingradu svoj velik in važen vojaški uspeh.

Pri tem pa se ne sme nikoli izpustiti iz vidika, da je "blackmail" podlaga vse Hitlerjeve politike, njegovega značaja in ideologije. Tako je on potegnil ves svet, ko je militariziral Porenje, brez vsake resnične moči za seboj; on je potegnil svet, ko je — sam berač — podpiral Mussolinija v Etiopiji; on je potegnil svet, ko je obetač Čehom večni mir med okupacijo Avstrije, Poljakom večni mir med okupacijo Češkoslovaške in potem večni mir vsem, ki

so bili zbrani v Monakovem. Vsako obljubo, ki jo je dal, je spremjal grožnja, vsaka njegova grožnja pa je bila navaden "blackmail." Zdaj hoče zavojevati Kavkaz ne zato, da bi prisilil na kolena Sovjetsko Rusijo, temveč Zedinjene države. Sedaj se je pričel največji "blackmail" svetovne zgodovine.

(Konec jutri.)

Zapisnik

seje Jugoslovanskega pomožnega odbora slovenske sekcijske, katera se je vršila dne 8. avgusta 1942 v konferenčni sobi SNPJ v Chicagu, Ill.

Glavni predsednik JPO, SS opre sejo ob pol deseti uri dopoldne. V svojem nagovoru pove, da je sklical to sejo radi pomožne akcije, kakor tudi radi nepravilnega poslovanja ožjega odbora za politično akcijo, ki je bil izvoljen dne 7. junija 1942 v Clevelandu, Ohio. Opiše, zakaj je sklical konferenco v Clevelandu in kaj so bili zaključki iste. Nadalje poroča, da je prejel kot predsednik širšega odbora politične akcije dve resignaciji od članov ožjega odbora, to je od brata Etibina Kristana in od brata Ivana Moleka, urednika Prosvete. Ker je nujno, da se ponovno uredi poslovanje političnega udejstvovanja, je sklical današnjo sejo.

Na seji so navzoči: Vincent Cinkar, zastopnik Slovenske narodne podporne jednotne, Joseph Zalar, zastopnik Kranjsko-slovenske katoliške jednotne, Janko N. Rogelj, zastopnik Ameriške bratske zveze, Marie Prisland in Josephine Erjavec, zastopnici Slovenske ženske zveze, in Leo Jurjovec, zastopnik Zapadne slovenske zveze.

John Gornik, zastopnik Slovenske dobrodelne zveze, je pisan pismo, da se ne more udeležiti seje, ker se vrši v njegovem uradu pregledovanje polletnih računov. Josephine Zakrajšek, zastopnica Progresivnih Slovenskih poslala pismo, da se ne more udeležiti seje, ker se zadružana zaradi političnega udejstvovanja pri primarnih volitvah v Clevelandu. Frank J. Wedic, zastopnik Družbe sv. Družine, se je opravil pri tajniku Jos. Zalarju, da mu je nemogoče, ker je preapan pri svojem delu. Jugoslovanska podpora zveza Sloga in Slovenska moška zveza nista poslali zastopnikov ter tudi ne nobenega glasu, zakaj jih ne moreta poslati.

Predsednik Cinkar nadalje poroča o delovanju ožjega odbora, ki je zašel iz tira pri svojem delovanju. Prvi pogrešek, katerega je napravil tajnik, je ime, ki ni v soglasju s sugestijami, ki so bile podane na seji 7. junija v Clevelandu. Nadalje ta odbor ni postal nobenega člana poslanača, pač pa tudi častno. Brat Zore in ostali člani postojanke št. 9 zaslужijo vse priznanje in pohvalo.

Waukegan-North Chicago, Illinois, je znana napredna slovenska naselbina. Da v tej naselbini živijo zavedni Slovenci in Slovenke, je bilo že nešteto-krat dokazano. In kot se je to pokazalo in izkazalo ob raznih drugih slučajih, kadar je šlo za narodno stvar, tako so te zavedenne in narodne slovenske komunitete pokazale tudi pri naši pomožni akciji. Ta postojanka je že poslala našemu blagajniku lepo vsoto denarja. Poleg tega se bo pa vršila 23. avgusta večna prireditve, katere čisti dobček je namenjen našemu narodu v starem kraju. Čast, ko-mur čast!

Potem poroča, da na današnjo sejo ni povabil nobenega zastopnika zamejne jugoslovanske vlade in Ameriki, ker mu je bilo tako naročeno. Takisto je odgovoril telefonično dr. Coku, ki ga je vprašal, ako bi se mogel udeležiti današnje seje, da ne more prisostovati.

Ker so mi pošle kuverte in pisalni papir, naročil sem pri ti-

skovni družbi Avsec Brothers, Joliet, Illinois, 1000 pisalnih parirjev in 1000 kuvert. Cena teh potrebščin znaša \$15.25, toda predsednik družbe, brat Jos. Avsec, mi je sporočil, naj se smatra ta račun za plačan, ali bolje rečeno, tiskovna družba je kuverte in pisalni papir brezplačno napravila. Bratom Avsec se tem v svojem imenu in v imenu odbora prav iskreno zahvalil.

To je moje poročilo za sedaj. O gotovih zadevah bom pozneje poročal.

Josip Zalar, tajnik JPO, SS.

Poročilo je bilo sprejet.

Ustmeno poroča, da si je nabavil pisalni papir, katerega je naročil pri Avsec Bros. v Jolietu. Tiskarna je to delo napravila brezplačno, zakar naj ji bo izrecena zahvala na tej seji.

Glavni blagajnik Leo Jurjevec poroča, da je sedaj v blagajni pomožne akcije \$23,466.24. Omeni tudi, da je bil v državi Colorado, kjer se je udeležil dobro oglaševane prireditve JPO, SS, ter tam govoril o pomenu našega pomožnega dela. Nadalje naznani, da so njegove račune pregledalni zapriseženi javni preglevalci kot to zahteva državni department v Washingtonu. Poročilo teh preglevalcev je poslalo v Washington. Omeni tudi, da je sprejel od lokalnega odbora v Chicagu vsoto \$740.00, to je del tisočdolarskega čistega dobička skupne prireditve.

Poročilo se sprejme.

Mnenje navzočih je, naj vsi lokalni odbori pošiljajo redno svoje nabbrane denarne prispevke — mesečno v glavno blagajno JPO, SS, ker glavni odborniki so vladni in narodni odgovorni za naši denari, katerega nabirajo lokalni odbori. Zadrževanje denarja v blagajnah lokalnih odborov ni v soglasju sprejetih sklepov in uradnega dovoljenja iz Washingtona.

Blagajniki tudi sugestira, da bi ta odbor sklenil, naj bi vsaka organizacija, ki je včlanjena pri JPO, SS, poslala na svoje člane pisma s priloženimi kovertami, da naj prispevajo v blagajno pomožne akcije. O tem se razvije razprava, ki pa pokaže ovire, ki bi se težko premostile. Zato se o tem ne sklene nič definitivno.

Nato poda obširno poročilo direktor publicite, zakaj smatra delovanje pomožne akcije za posebno. Vzrok temu je tudi akcija slovenskih župnij, katero propagira slovenski duhovnik Ambrožič. To nam kaže, da mi Slovenci v Ameriki nimamo emotne pomožne akcije, kar je menda glavni vzrok, da naša slovenska sekcijska JPO ne kaže pričakovanega uspeha. Njegovo mnenje je, če se bo to še nadaljevalo, potem ne bomo mogli pokazati uspehov v bodoče. Z dvema pomožnima akcijama je naš slovenski narod v Ameriki razdeljen na dva tabora, zakar imajo ljudje dober vzrok, da ne prispevajo tako kot bi mogli.

Poročilo se sprejme.

Zastopnica Marie Prisland poroča o zavajjanju Slovenske ženske zveze, ki se po svojih družnicah udejstvuje pri posameznih lokalnih odborih, a poleg tega še aktivna glavna tajnica Josephine Erjavec vedno apelira v mesečniku Zarji za denarne prispevke. Poroča, da so ti prispevki dosegli že vsoto \$1000.

Na zadnji seji glavnega odbora pa so odobrite še nadaljnji \$200 v pomoč nesrečnih in gladnih rojakov v starci domovini. Glavnemu blagajniku izroči ček za \$1200, kar navzoči vzamejo z veseljem in odobravanjem na znanje.

Glavni tajnik čita pismo mesečnika Collier's, od Carnegie Endowment for International Peace in od državnega tajništva Sklepne, da se ješ sprejmejo resolucije, v katerih naj apelirajo na društvene tajnike, da bi pričeli pobirati prostovoljne mesečne pri-

v Washingtonu. Glavni predsednik omenja, da je dobil odgovor iz Washingtona na telegram, s katerim smo na priporočilo Adamičev posredovali v primorskih Slovenec. Vsi odgovori so povoljni.

Predsednik čita resignacijo Etibina Kristana in Ivana Moleka, ki navajata vzroke, zakaj podajata resignacijo. Odbor je razmotril podanih resignacijah ter prišel do zaključka, da ne sprejme istih, ampak jih bo predložil na seji širšega in ožjega odbora, kjer bo podano poročilo političnega udejstvovanja JPO-SS.

Zastopnica Marie Prisland prečita sledče:

Iz zapisnika seje glavnega odbora Slovenske ženske zveze dne 30. julija 1942:

"Glavna predsednica poroča o sestankih JPO-SS, katerih se je udeležila in kjer se je razpravljalo tudi o politični akciji v prid naše rodne domovine Slovenije.

Prijetelj Mohor je zavajjal, da je širši razpravi je bilo sklenjeno, da se iz razloga, ker je politična akcija skoraj popolnoma v zastoji, apelira na JPO-SS, da še to leto sklene slovenski narodni kongres, ki bi zedinil vse stranke v eno močno narodno skupino, razjasnil pojme in določil smernice za res učinkovito akcijo ameriških Slovencev v prilog združeni Sloveniji po vojni. Obenem naj bi kongres z ogorčenim protestom obvestil ameriško, angleško in rusko vlad o razsajjanju podivljanj Nemcev in Italijanov po slovenski zemljji."

Sklep glavnega odbora SZZ se vzame na znanje ter se ga zavajajo na skupno sejo širšega in ožjega odbora, ki naj določi datum in pripravi vse potrebitno za Slovenski narodni kongres v Ameriki.

V informacijo odbora prečita predsednik poročilo v angleški sekcijski Zajedničarja, ki opisuje situacijo v Washingtonu pri zavajjanju slovenskih župnij. Istočasno se prečita poročilo iz uradnega glasila Srbskega narodnega zavajanja, ki opisuje sorazmerje Srbov napram Slovencev in Hrvatov. Oba poročila se vzameta na znanje.

Precitan je pismo ministra Snoja, ki apelira na pomožni odbor, da bi nakazal nekaj denarja v pomoč rojakom v domovini, katerega prejema skupina Slovencev v Ljubljani pod imenom "Narodno vodstvo". Po njenem poročilu ljudstvo v Ljubljani strada. Odbor vzame pismo v razmotrivanje ter si stavi vprašanje, kdo so ti Slovenci, ki tvorijo "narodno vodstvo" v Ljubljani, kajti v Sloveniji obstaja tudi osvobodilna fronta. Odbor vzame pismo v razmotrivanje ter si stavi vprašanje, kdo so ti Slovenci, ki vodi prave boje za osvoboditev Slovencev. Pomožnemu odboru tudi ni bilo pojasnjeno, kako se more poslati denar v Slovenijo, ampak se v pismu samo trdi, da bo denar prišel v domovino. Zato tudi odbor ne more skleniti ničesar, zakar bi mogel podati jasno sliko vsem tistim, ki so darovali v sklad pomožne akcije. Vpraša se pa ministru Snoju, naj piše ministru Kreku, ki dobiva poročila iz domovine, da naj nam pojasni vso situacijo v detailih. Sprejet.

Sklene se, da se seja širšega in ožjega odbora politične akcije JPO-SS vrši dne 12. septembra 1942 v Chicagu. Po naročilu, katerega je dal odbor glavnemu predsedniku, on sklice ta sestanek in določi prostor.

Stavljen, podpiran in sprejet je predlog, potem ko je bil precitan dopis rojaka Andreja Špoljarja, da se apelira na vse glavne odbore organizacij, ki so včlanjene pri JPO-SS, da na svojih sejah sprejmejo resolucije, v katerih naj apelirajo na društvene tajnike, da bi pričeli pobirati prostovoljne mesečne pri-

svevke v sklad JPO-SS.

Končno se zopet govori o posredovanju demarcacije. Izrazeno je, da se lahko spremeni na mejo, tako

GRČE

—POVEST—
Spisal Slavko Savinšek

Mladi Vršan se kakor pijan opoteka v pot in jo komaj razloči pred seboj. Strašno divja v njem in grize: sram in ponižanje, izjavljeno upanje in vroča, mlađa ljubezen. Kako je stal pred župnikom, kakor mlad šolarček, in se dal ošteti, ne da bi bil zinil besedico nazaj. Paduhovni gospod so pač tak: renče, in ihtia so, a je vendar toliko mehkobe in dobreto v njih. Zanj se zavzemajo že dve leti in za Lizo, da bi očeta pregovorili, naj jima pusti skupaj. Baš za danes je upal Klemen tako za trdno, da se jim bo posrečilo pregovoriti trdega očeta. Že sta z Lizo delala načrte, kako si bosta uredila dom, kako bosta srečna. In ni ga vzdržalo, moral je iti pobrat župnika. Liza mu je obljubila, da ga počaka, naj se oglaši, ko se bo vračal domov. Tako poln upanja je hitel dol v vas! Dzaj pa, ko se vrača kakor omotičen od bolečine varanega upanja, kako naj stopi k Lizi, kako ji pove, da sta upala zaman, da sta sanjala o sreči prezgodaj?

"Liza, Liza!" gori v fantu, ko je prekoračil Savo in se zaril v reber, strmo in od pomladnih voda še spolzko in skizko, da mora paziti na vsak korak. "Liza, Liza!" zveni bolestno v njem, da mora zdaj postati, da se vsaj malo umiri v njem srce, ki mu tolče tako divje. Kako naj ji pogleda v oči, kaj ji poreče, ko ga povpraša? O, da bi vsaj majceno upanja lahko dal! Mano bodo vzeli gospod v roke. Mana? Ah, Mana se boji, da ne bi Liza gospodinjila, namesto nje na Vršanovini. Zato podpihujec očeta. Ni upanja! Pustil bi vse, šel na Jesenice v tovarno, pa bi se z Lizo lahko vzela. Ali grunt pustiti, zemljo domačo? Ki njegov pot cveti in kali in rodni na njej, in so žulji na rokah samo iz ljubezni do nje! Ne more, ne more! Tudi Liza neče, tudi njo drži zemlja nazaj.

Zavre in vzkipi v fantu, da se mora oprijeti mladega debla ob poti. Nehote upogne debelo vejo in jo zlomi. In dalje lomi divje, kakor brez premisleka, loči samo da bi umiril besnenje v prsi, bolečino v srcu udušil, da bi splahnelo vrjenje krvi v tlesu. Šele čez čas se zave fant brezumnosti svojega početja, se nasloni kakor zlomljena veja ob deblo in solze mu privro v lice. Toda v istem hipu plane vanj trma in ponos, in jeza in ljubezen in bol se zlijevajo v eno in vse to zaihti v mlademu srcu ter se zažene v grlo: mladi fant ob deblu z zasolenimi očmi zavrska iz polnih prsi, da objekne ob roba Karavank čez dolino proti Vršču in Mojstrovki.

Toda bolj bo se bliža Klemen trem hišam v Podsmrečju, težji postaja njegov korak, težje njegovo srce. Prve hiše se ogne v velikem ovinku, bliža se drugi, Lizinemu domu. Tam više gori, najvišja v vsej savski dolini, je njegova domačija, Vršanova posestvo. Vidi on daleč luč: oče so že doma in niso šli še leč.

Že misli kreniti mimo Lizino doma in se tiho ter neopazeno utihotapiti domov, ker se ne upa srečati dekleta, ko se izda debla ob kolovozu utrga dekleta in plane h Klemenu.

Vroče zaprosi vanj:

"Klemen, kako si opravil?"

Fant je zmelen, molči, ne ve odgovora.

"Klemen, povej!" zaprosi dekleta.

Fant stopi tesno k njej. Hoče jo ujeti za roko, hoče reči toplo, mehko besedo, pa je ne najde.

"Ah, saj vem, ne govoril!" za-

gledeši. V nedeljo ne bi bil rad v očetovi koži. Kako so se danes nad meno znesli, da sem kar trepetal!

"In po pravici!" mu požuga dekleta s prstom.

"Liza, Liza!" se zasliši na-krat za hišo.

"Mati kličejo, noter moram! Lahko noč, Klemen! Jutri se vidiva, če prideš mimo nas!"

"Lahko noč, Liza!" za-cep-če fant. "Kaj lepega sanjaj in pa name misli!"

"Kak vedno, saj veš!" od-vrane dekleta, gre z roko hitro fantu čez obraz in steče urno proti hiši. Klemen stoji še nekaj časa na mestu, si gre parkrat z raskavo dlanjo po licu, kjer je prej zdarsela vroča dlan dekleta, nato pa previdno stopi dalje po kolovozu proti domači hiši.

Ko pride do lese, ki meji Lizo in njegovo domačijo, se je na prostorni planici tik pod gmajnami Srednjega vrha v ozre nazaj in vidi, da v Lizini sobi gori luč. Dolgo stoji zami-šlen in strmi v svetlobo. Opazi, da je Liza stopila k oknu in ga odprla. Ne vdruži; iz polnih prsi zauka in nato še enkrat in še tretjič da je vriskov polna dolina in reber in gmajna na njej. Rdeča zavesa zagrne lizo in okno kakor za še enkrat lahko noč. Klemen se šele čez čas obrne in stopi proti domu.

Doma sta oče in sestra v izbi. "Dobr večer!" vošči obema in postoji sredi hiše.

"Sami so ugenili."

"Jezus!" plane dekleta znova v jok. Čež čas:

"In kaj so dejali?"

"Da morava jutri oba k spovedi."

"Jaz sem že bila."

"Potlej pa moram iti sam."

"Le pojdi, Klemen, ti bo laže. Meni je tudi. Toda oče, kaj poreko oče?"

"Kar hočejo! Meni je vseeno!"

"Ah, Klemen, tako se bojim!"

"Kaj bi se bala, Liza! Po-glej, naj se postopi kdo!" se po-stavi fant prednjo, stisne pesti in dvigne roke, da počijo krepki sklepki. Dekle se zastrmi vanj. Oči ji blešeč.

"Liza!" plane fant in jo hoče dvigniti od tal k sebi.

"Ne, Klemen, dovolj je bilo že skribi! In jutri greš k spove-diti! Morava biti pametna, ubo-gaj me, če me imas kaj rad!"

Pogleda ga, da mu srce vzdrhti od sreče.

"Liza! moja boš videla, da pojde! Gospod so preveč hudo

vrata v kamro. Že v postelji sli-si govoriti v veži Mano, ki odide v zgornjico. Skozi špranjo v durih pa vidi v hiši še dolgo go-reti luč in ve, da oče bede. In sluti, da morda mislijo nanj, na župnika, na Lizo . . .

2.

V lepem pomladanskem do-poldnevnu sta orala stari Vršan in sin Klemen dober streljaj ni-že hiše. Nekam motno se je ki-salo nebo in v južno stran okrog Triglava in gor do Mangarta se kar na hotelo prav zjasnil. Sa-mo domi niže se je nad Martulj-kom dvigala oblačna prevlaka, dočim je v severno plat savske doline solnce veselo sijalo in se lastnih svojih žarkov veselilo.

Tako je počivala v dopoldan-skih urah vsa strma reber pod-smreška. In kakor kraljica se je

na prostorni planici tik pod gmajnami Srednjega vrha v solnce bitko izvojevali zmagovalno skupno z Belcjanovimi dolini v Belcjan drug druga. Belcjan radi ljubega miru, Vršan pa iz

oholost. Vršana zadela v strašnem letu kuge nesreča in mu pobrala vse tri razen Kle-mena, najmlajšega, Belcjanovim pa je prizanesla, se je so-vraštvo v njej zakrnilo le še bolj in iz njega je često režala petaje segla v roke dr-kor do zdaj. Ko so se domov, le Liza za česa-la in Klemen z njim. In mogla zatisniti oči. Od tedaj so Lizini na-teli samo za Klemena in nove oči gorele samo Dokler ni prišlo na Vršanu, ki je zarobil Klemenom, ga skoro hiše in mu prepovedal za vselej, še kdaj govor. Toda srce je sreč in oba sta se še bolj oklenila. (Dale prihodnjih

najmlajša, zato jo je tudi pri-bliskalo, ali v daljavi nekje je zamoklo grmelo, kadar sta se srečala, in samo iskrice bi bilo treba, pa bi se vrgalo. Sovra-števo je izviralo še izza fantov-skih let. Prej najboljša pri-jatelja, ko sta še oba postopala za Klinarjevo Lizo v Logu; a sta se do krvni strelpa, ko se je Liza odločila za mirnega, tih-e-ga Belcjanina in zavnila precej raznesenega in bahaškega Vrša-nina. Morda jo je odbijala tudi Vršanova polna brada, ki je bila že tedaj ponos komaj tri-desetletnega možaka. Od tedaj naprej sta se ogibala Vršan in Belcjan drug druga. Belcjan radi ljubega miru, Vršan pa iz

zelenja zavist. Iz mlade tovarišije Klemeno-ve in Lizine pa je kar čez noč pognala ljubezen in se razrastla v njunih srca, da sama nista vedela kdaj. Kar čez noč se nista več upala prav pogledati drug drugemu v oči; opazovala sta se naskrivaj in bešeda jima

zelenja zavist.

Ali mladi niso bili taki. Ko

so bili živi še starejši trije Vr-

šanovi, so marsikatero fantov-

sko bitko izvojevali zmagovalno

skupno z Belcjanovimi dolini v

Belogorci, Korenu ali v

Logu. Liza je bila Belcjanova

Naznanilo in zahvala

Globoko potri in žalostnega srca naznanjam vsem sorodnikom in prijateljem, da je umrl naš ljubljeni soprog in dobr skrbni oče

Joseph Poje

Zatisnil je svoje blage oči dne 22. avgusta. Pogreb se je vršil dne 25. avgusta iz Joseph Žele in sinovi pogrebne zavoda v cerkev sv. Križa ter tam na pokopališče Calvary, kjer smo ga položili v grob k večnemu počitku.

Blagopokojnik je bil rojen dne 24. marca, 1879 leta v vasi Babno polje pri Ložu na Notranjskem.

V dolžnost si štejemo, da se zahvalimo vsem dragim sorodnikom in prijateljem, ki so položili tako krasne vence h krsti dragega soproga in očeta. Zahvalo izrekamo sledenim: Mr. in Mrs. Frank Poje in družini, Mr. in Mrs. Jack Poje in družini, Mr. in Mrs. Valentijn Poje in družini, sosedom iz Tyronne Ave., Mr. in Mrs. Sumser, Mr. in Mrs. Smith, Mr. in Mrs. Math Lekan, Mr. in Mrs. Frank Mesec, Mr. in Mrs. Joseph Likozar, General Electric Corp., White Motor Co., društvo Zavedni sosedje, 158 SNPJ.

Dalje srčna hvala vsem prijateljem, ki so darovali za sv. maše, ki so bodo brale za mir duši pokojnika. Hvala sledenim: Mr. in Mrs. Frank Poje, Mr. in Mrs. Jack Poje, Mr. in Mrs. Joseph Hribar, Mr. Anton Zorko, Mr. in Mrs. Tom Lipovec, Mr. in Mrs. Frank Rupert, Mrs. Erbežnik, Mr. in Mrs. Jarc, Mrs. Perušek, Mr. in Mrs. Marolt, Mr. in Mrs. Roytz, Mr. in Mrs. B. Rupert, Mr. Anton Novak, Mr. Jack Troha, Mr. Srečko Eržen, Mr. Joseph Gombac, Mr. John Bradač, Mr. Frank Kadunc, Mr. John Veber, Mr. in Mrs. Norman Kerzic, Mrs. Lang.

Hvala lepa vsem onim, ki ste dali v gotovini: Mr. in Mrs. Frank Segulin, Mr. in Mrs. Vinko Segulin, Mr. Srečko Eržen, Mrs. Slopko, Mr. in Mrs. Komin, Mr. Joseph Stražiar.

Najlepšo zahvalo izrekamo vsem onim, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v posluži pri pogrebu. Hvala vsem, ki so se prisli posloviti od pokojnika, ko je ležal na mrtvaškem odru ter vsem onim, ki so ga spremili na njegovi zadnji zemeljski poti na pokopališče.

Zahvalo izrekamo Mr. in Mrs. Joseph Žele za vzorno urejen pogreb in najboljšo poslužo. Hvala sobratu od društva Zavedni sosedje za lep in pomemben govor ob odprttem grobu, kakor tudi sobratom od društva, ki so nosili krsto.

Ako se je ime katerega izpustilo, ki je prispeval na ta slični način, noprosti ter mu izrekamo najlepšo zahvalo.

Ti ljubljeni, nikdar pozabljeni soprog in oče, počivaj v miru in lahko hvaležnostjo in ljubezni.

Spavaj mirno — Snivaj sladko!

Žalujoči ostali:

JOSEPHINE, soproga

VINKO, STANLEY in MILAN, sinovi

LOUISE, JEAN, ANNA, sinahe

BETTY in VIRGINIA, vnukinja

Euclid, Ohio, dne 17. septembra, 1942.

Naznanilo in zahvala

Podpisana si štejem v dolžnost, da se zahvalim vsem, ki ste mi v brikih urah nesreče in žalosti stali na strani in storili zame in za moje drage pokojne starše ter brata

Antona in Frances ter Antona ml.
MERVAR

ki so tako nenadno, tako neprizakovano umrli, da je težko umeti božja poto, zakaj se je moral to in takoj zgoditi.

Zahvaljujem se za vso naklonjenost in simpatije vsega naroda, vseh prijateljev, sorodnikov, znanec in odjemalcev, ki ste se izkazali s tem, da ste nas žalujoče obiskali in izrazili svoje sožalje z doprinosom lepih cvetlic, denar za darovane sv. maše, se udeležili pogreba in ki ste izmobilili toliko molitev za pokoj duš dragih ranjnik, ki so prerano odšli v večnost.

Tisočerih imen, ki ste izkazali simpatije in se vpisali v imenik, ne morem tu omenjati. Ostali pa boste znani in mojim sorodnikom in hvaležni smo vam za vso naklonjenost. Omeniti si pa štejem v dolžnost č. g. msgr. Ponikvarja za vso oskrbo od strani cerkvene poslužbe. Prav tako hvala pogrebnu zavodu A. Grdina in sinovom za vso oskrbovanje ves čas od nesreče do pogreba. Prav iskreno se zahvaljujem Rev. A. Andreyu za moralno podporo in tolažbe v dnevih, ko ni bilo mogoče najti tolažbe, razen v tem, da je tako božja volja.

Bog naj vse dobro z dobrim plača vsem, ki ste kaj storili v teh tako težkih dneh.

Njim pa, ki so odšli od nas in nas pustili še dalje živeti, naj jim bo za njih trud in za njih skrb za nas otroke, od katerih ostajam sedaj sama — večno plačilo pri Bogu.

Žalujoča hiša in sestra,

JUSTINA MERVAR
6921 St. Clair Avenue

Cleveland, Ohio, 16. septembra, 1942.